

Correspondența Română

APARE IN TOATE DILELE DE LUCRU

ABONAMENTE

LA

Correspondența Română

IN ȚARĂ		IN STREINĂTATE	
12 luni	30 lei	Pe 12 luni	40 lei
6 "	15 "	" 6 "	20 "
3 "	8 "	" 3 "	10 "

TARIFUL ANUNȚURILOR

Pe paginile 7 și 8 linia 40 bani.

Pe celelalte pagini după invoială.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bulevardul Elisabeta 117

CATE-VA LAMURIRI

Ni s'au făcut din mai multe părți observațiuni, că *Correspondența Română* nu se expediază regulat, că ea nu se găsește nici pe la chioșcurile din capitală, nici pe la vândătorii ambulanzii, că nu am trimis exemplare de probă. Am trimis exemplare din primii numeri la un foarte mare număr de persoane și instituțiuni publice, ni s'a răspuns însă fie de adresați, fie de servitorii, de funcționarii lor, fie, ceea ce de obicei e cu puțință, de factorii poștali, imeria, și am crezut, că e o cestiune de onoare și de bună cuviință să începem trimiterea. Aceasta am făcut-o și în anul acesta, când exemplarele refuzate au fost trimise la abonați. Unii dintre aceștia au reclamat, și li se trimite diarul mai departe. Rugăm deci și pe cei-alți să ne-voiască a ne vesti, dacă cu ori fără știrea lor s'a refuzat primirea. Pentru vândarea cu numărul am luat în considerare, ca diarul să se afle în deposit la chioșcuri și la tutungeriile, unde se vând și alte diare. Vândătorii ambulanzii să până acum n'au voit să primească *Correspondența Română*, fiindcă nu știu tem, așa diceau ei, de trânteli. Sperăm însă, că în curând va dispărea neîncrederea aceasta.

Administrațiunea.

București, 30 Noembrie 1893.

Publicăm astăzi răspunsurile ce ordinele autorizate ale guvernului au crezut că trebuie să dea la discursul rostit de d-l D. Sturdza, șeful partidului național-liberal, în ședința de Sâmbătă a Senatului.

Din aceste răspunsuri cititorii vor fi încredințați, întocmai ca noi, impresiunea încredințată, că spiritul de partid tot coșește pe cel național în cercurile noastre politice. Și dacă așa este, atunci d-l A. Lahovary n'a putut să spună ceea ce în adevăr crede, când a spus, că D-sa

speră, că Români și Maghiarii vor sfârși prin a se împăca.

Aceasta nu poate s'o creadă un om cu minte ca D-sa decât în ziua, în care ne vom fi împăcat noi Români unii cu alții.

Chiar și D-sa va trebui să admită, că e mai greu să-i împaci pe Români cu Maghiarii decât pe Români între dânsii, și nu putem spera ceea ce e mai greu mai înainte de a fi ajuns la ceea ce e mai ușor.

Noi cu toate acestea nu ne pierdem nădejdea.

Înțelegerea între liberali și conservatori e grea, fiindcă nu e încă destul de pregătit terenul comun.

Fruntașii partidului liberal-național, vorbind despre cestiunea ardelenescă, vorbesc în cunoștință de cauză. Nu acum, nu de ieri de alaltă-ieri, ci din ziua intrării lor în viața publică ei s'au interesat de cestiunea aceasta și au avut pe cel mai bun povătuitor, când era vorba de cestiuni naționale, Frunțașii partidului conservator sunt, din contra, oameni, care abia acum încep să se ocupe mai serios și mai cu din adins de cestiunea ardelenescă. Și e foarte anevoioasă înțelegerea între oameni, care înțeleg, și oameni, care nu înțeleg lucrul, asupra căruia ar trebui să se stabilească înțelegerea.

E departe de noi gândul de a trage din această doosebire concluziuni asupra sentimentelor. Nu! Conservatorii și liberalii au aceeași iubire față cu frații noștri de peste Carpați, conservatorii n'au avut însă ocazia de a se interesa de cestiunea ardelenescă. Ast-fel în actualul guvern nu e decât un singur om, care a avut ocaziuni destule de a lua cele mai bune și mai amănunțite informațiuni despre ceea ce se petrec în Ardeal, acesta însă nu a voit să profite de acele ocaziuni, fiindcă ține să le știe toate *a priori* și mai bine decât ori-și cine.

E lucru firesc dar, dacă d-l A. Lahovary, omul de netăgăduită superioritate, nu a simțit, ce greu compromite partidul, în numele căruia vorbește, când a spus, că *guvernul liberal a sulevat cestiunea Transilvaniei* prin expulsarea celor câți-va ardeleni.

Fără ca să-și dea seamă despre ceea ce face, ministrul a mărturisit, că abia de atunci există pentru conservatori această cestiune atât de veche.

Din norocire însă *junimea conservatoare* a intrat cu cestiunea aceasta în viața politică, s'a interesat de ceea ce se petrec peste Carpați, și-a dat silința să cunoască lucrurile și să câștige legătură cu frații noștri de peste munți. Mângâierea noastră e gândul, că ea știe să se ridice mai presus de interesele de partid și să mâne și pe bătrâni în calea ei.

Am subliniat următoarele dintre enunțările făcute de d-l A. Lahovary:

1. „Guvernul conservator n'a încercat să producă asemenea incidente, *lovind pe niște nevinovați.*”
2. — *Să trecem Prutul, Carpații și Balcanii.*
3. — *Să reducă o mare cestiune la nivelul unei cestiuni de partid.*
4. — *Ioan Brătianu a dis formal: noi nu trebuie să ne amestecăm în afacerile interne ale Românilor ardeleni.*
5. — *N'avem să exagerăm prea tare aceste persecuțiuni: guvernul ungar a făcut posibilul, ca să le reprime.*
6. — *E între Români ardeleni un partid moderat, care ar pute să ne desăvujeze și să ne întrebe, de ce ne amestecăm în afacerile lor.*
7. — *Mai multă condescendență.*

Era ori nu bine, ca un ministru al României să vorbească așa? crede tinerimea conservatoare, că a servit, vorbind așa, fie măcar și numai interesele partidului conservator?

Ne rezervăm a discuta unul câte unul aceste șapte puncte.

RĂSPUNSURILE

În coloanele „Timpului“ s'a publicat, drept răspuns la discursul rostit de d-l D. Sturdza în ședința de Sâmbătă a Senatului, următorul articol:

Misia d-lui Sturdza

D-l Dimitrie Sturdza, șeful partidului liberal, e un om care citește foarte mult.

Nu o fi înțelegând tot-d'una bine, ceea ce a citit, dar are cel puțin darul să-și aducă aminte conținutul cărților, revistelor, diarelor care i-au trecut sub ochi.

La cas de trebuință d-sa deschide celula cerebrală în care stă înmagazinat cuvânt rostitor de un mare om de Stat și, dacă i se pare că se potrivește cu vr'o situațiune politică de la noi, se grăbește să-l reediteze — ducând cinstea destul de departe, spre a cita și pe autor.

Ast-fel l'am vădit Sâmbătă în Senat pe d-l Dimitrie Sturdza, reamintind ceea ce a făcut marele Bismarck, cu ocaziunea tratatului din Berlin și reeditând cuvântul acestui bărbat de Stat cu o mică variantă: »In cestiunea Transilvaniei, guvernul țerei ar trebui să facă pe samsarul cinstit între România și Austro-Ungaria!«

Când un om, care este în capul unui partid politic și care poate să fie chemat mâine în capul unui guvern, rostește asemenea cuvinte, trebuie să te întrebă dacă e lipsit de bun simț sau dacă e cu desăvîrșire de rea credință.

Spre a fi politicoș, nu-mi rămâne de bănuț de cât ceea-ce am spus la început: D-l Dimitrie Sturdza citește mult, dar nu înțelege ceea-ce citește, memoria l slăjește, dar discernământul îi lipsește.

Să ne înțelegem puțin.

Bismarck emitea într'adevăr ideea cu ocaziunea tratatului de la Berlin să fie un fel de *samsar cinstit*... Dar *samsar cinstit* între cine? — între diferite alte popoare.

Nu i-a trecut o clipă prin gând fostului cancelar, că un ministru al unui Stat poate să facă pe *samsarul*, chiar cinstit, între *alt Stat și supușii altui Stat*.

Aceasta n'a înțeles-o d-l D. Sturdza.

E cu desăvîrșire ridicolă declarația unui șef de partid, care ar spune spre exemplu în Franța, că în programul său de guvernământ stă scris să facă pe *samsarul cinstit* între guvernul german și Alsacienii!

Ce ar dice d-l Dimitrie Sturdza, mâine ministru de externe, dacă s'ar pomeni cu vre-un Mehmet-Pașa, care cere venind din Stambul să-i propue în România un serviciu de misitie între populațiunea din Dobrogea și guvernul din București?

Negreșit că ar scoate sabia. Dacă ast-fel înțelege șeful partidului liberal, că trebuie să procedăm în cestiunea Transilvaniei, să o spue într'un limbaj mai lămurit.

Dacă asemenea veleități războinice nu-i neliniștesc însă somnul, atunci înainte de-a întrebuița cuvintele rostite în anume împrejurări de alți barbați de Stat, să se roage de vre-un prieten politic mai priceput de cât d-sa, să-i tălmăcească înțelesul cuvintelor pe care nu le înțelege.

In coloanele *Constituționalului* s'a publicat următorul articol:

Cu ocazia desbaterei Adresei în Senat, d. Dem. Sturdza a deschis focul și a manifestat ca șef al partidului liberal cu o politică de sine stătătoare, originală și fertilă, după noi, în consecințe negative.

Intr'un lung discours, meditat și citit, și în care trivialitatea formei rivalisa victorios cu sărăcia ideilor, d. Dem. Sturdza a făcut apologia istorică a partidului liberal, ne-a spus câți unguri și câți români sunt pe suprafața pământului, și a conchis la nemernicia guvernului. Prin urmare întru cât privește luptele noastre interne nimic nou, aceleași clișeuri, aceleași grosolanții, aceleași pasiuni oarbe și neinteli-

gente. Nou era numai *une charge à fond de train* în contra maghiarilor și aducerea la tribuna română a chestiei transilvănene. În zadar am căutat să ne dăm seama de motivele cât și de țelurile ce călăuzesc pe d. Dem. Sturdza; în zadar ne-am întrebat ce mijloace are d-lui la dispozițiunea politice sale; n'am găsit nici un răspuns ca să fie măgulit pentru d-sa și de aceea îl tăcem de-o-cam dată. Răspunsurile ce miniștrii vor da astă-zi ne vor pune în pozițiune de a trata și raporturile noastre cu imperiul Austro-Maghiar, vecin și amic, și nu ne vom feri de această îndatorire. Pentru astă-zi ne mărginim a ruga pe românii de dincolo să nu ia drept monedă bună vorbele d-lui Dem. Sturdza, să nu creadă că vre-un guvern din regatul român, chiar sub preșidenția d-sale, va interveni vr'o dată între raporturile dintre regele Ungariei și supușii săi. În patriotismul lor și în cuminița lor vor găsi ei inspirațiunii și arme suficiente pentru dobândirea revendicațiunilor lor, întru cât ele sunt drepte; și frazele sunătoare care se pronunță în public și la tribuna liberă a României, nu pot de cât să le îngreue opera; și îi rugăm în interesul lor și al nostru să nu țină seamă de dinsele.

In ședința de ieri a Senatului d-l ministru de externe A. Lahovary a răspuns, după resumatul publicat în coloanele *diarului L'Indep. Roumaine*, următoarele:

E d-l Sturdza adevăratul continuator al politicei preconisate odinioară de patronul său, d. I. Brătianu?

Răspunzând la o interpelațiune a d-lui M. Cogălniceanu în cestiunea expulsării câtor-va Români din Transilvania, d-l Ioan Brătianu a declarat, că în calitate sa de ministru nu poate vorbi cu aceia-și libertate ca un simplu deputat. Pentru acela-și motiv oratorul, răspunzând d-lui Sturdza, are să vorbească ca ministru răspunzător al unui stat, conștient de rolul, pe care-l joacă în Europa, știind să prețuiască legăturile de prietenie, pe care le are cu vecinii.

Înainte de toate, trebuie să ne întrebăm, dacă sfaturile date de d-l Sturdza sunt conforme cu politica urmată de partidul liberal în timp de doi-spre-zece ani; dacă acele sfaturi se acordă cu principiile de drept internațional care conduc relațiunile dintre două state independente; dacă d-l Sturdza devenind mâine ministru, ar urma însu-și acele principii; dacă, în sfârșit, făcând-o aceasta, o asemenea politică ar fi folositoare pentru țară?

Partidul liberal, când era la putere, a expulsat câți-va Români de peste munți, a **sulevat ast-fel, fără necesitate, cestiunea Transilvaniei**. D. Sturdza personal a insistat să se facă expulsuniile, pe când I. Brătianu rezista. Guvernul conservator n'a încercat să producă asemenea incidente, **lovind niște nevinovați**.

D-l Sturdza e de părere, ca datoria noastră e să mântinem intactă naționalitatea nu numai a Românilor din regatul nostru, ci tot-odată și a celor de sub alte dominațiuni, **adecă să trecem Prutul, Carpații și Balcanii?**

Oratorul arată apoi, că d-l Sturdza, la 1879, stăruia să se voteze articolul, prin care ovreii erau împământeniți pe categorii.

Eată, urmează apoi, cum d-l Sturdza apăsă naționalitatea Românilor din România; el s'a angajat față cu străinătetaa în favorul categoriilor, ca și când ar fi fost vorba de o conven-

țiune comercială, nedându-și seamă că putea să aprindă focul de la Dorohoiu la T.-Severin.

Și acela-și d. Sturdza vrea ați să **trecă Carpații**, ca să apere naționalitatea Românilor de peste munți! Tot ceea ce face e să **reducă mare cestiune la nivelul unei cestiuni de partid**.

Cum se face, ca în timpul, când era la putere d-l Sturdza proceda c'o extremă rigoare contr orî-cărei manifestațiuni în favorul Românilor ardeleni? Asemenea manifestațiuni sunt, fără îndoială, câte odată supărătoare pentru un ministru român, dar ce sgomot nu s'ar fi făcut dacă, la rindul nostru, am fi îmbrâncit și noi câțiva tineri turbulenți și i-am fi expediat peste hotare? **Nu am făcut-o aceasta**, mai înteu pertru că nu e treaba noastră să ne amestecăm în asemenea afaceri, apoi, câte odată, tinerime studiosă dă dovezi de mai multă înțelepciune de cât bătrânii oameni politici. **Ioan Brătianu a dis formal: noi nu trebuie să ne amestecăm în afacerile interne ale Românilor ardeleni** și d-l Sturdza era, pe acel timp, de aceea-părere.

Astă-zi d. Sturdza ne recomandă o politică de intervențiune. El pretinde că guvernul român nu poate să rămăie indiferent în fața persecuțiunilor de care sufer românii ardeleni. **N'ave să exagerăm prea tare aceste persecuțiuni; guvernul ungar a făcut posibilul, ca să le reprime**.

Dar să trecem înainte. Să admitem, ca maghiarii vor să desnaționalizeze pe frații noștri. Noi aști de aci, e lucru clar, n'am puté să rămănem indiferenți.

Dar ce trebuie să facem? Avem să urmărim ad-literam sfatul d-lui Dem. Sturdza și să începem a negocia cu guvernul din Pesta asupra revendicațiunilor fraților noștri? Dar în virtut cărui mandat? **E între românii ardeleni un partid moderat, care ar puté să ne desvaze și să ne întrebe, de ce ne amestecăm în afacerile lor.**

Noi credem că Maghiarii și Românii vor sfârși prin a se înțelege, primii îndulcind la gile, iar Românii arătând mai multă condecendentă.

O DATORIE DE CONSTIINȚĂ

Cea mai de căpetenie dintre datoriile cetățenești e inima deschisă, și nu mi pătucipui lucru mai urit de cât ca noi Români, care ne dicem **frați**, să ne amăgiim unii pe alții.

Sunt fără îndoială cu puțință în viața politică împrejurări, în care nu putem să spunem tot ceea ce știm, și atunci nu rămănem decât să tăcem. Una e însă tăcerea și alta minciuna spusă cu scopul de a amăgi pe alții: una se iartă, alta e pe neiertat.

De un asemenea păcat s'a făcut vinovați confracții de la *«Timpu»*, când au înșinat, că e în țara aceasta un partid, care promite, că va trimite oștirea peste granițe dacă va veni la putere.

Pecatul e greu, pentru-că insinuarea tot-odată și o gravă acușațiune nu numai pentru acel partid, ci tot odată și pentru partidul național român de peste Carpați. Căci știa scrietorul acelei insinuări tot at de bine ca mine, că nu de mult în coloanele unui alt organ guvernamental s'a p

dicat insinuarea, că sunt în Ardeal oameni, care primesc «ordinul» din București, și oamenii aceia n'ar putea să fie de cât în partidul național.

Dacă așa este, atunci guvernul unguresc re toată dreptatea să arunce în temniță pe cei mai devotați dintre susținătorii cauzei omâne, cum toată dreptatea o avea, când n'a aruncat în temniță pe mine, care am fost denunțat drept agent «colectivist».

Dar confrății noștri de la *Timpul* nu s'au mulțumit să denunțe în afară, ci au mai dăugat, că acel partid, care astăzi promite că va trimite oștirea peste Carpați, până, după ce va fi venit la putere, îi va sacrifica pe Români de peste Carpați, cum a atâtea rânduri i-a mai sacrificat.

De ce toate acestea? Fără îndoială nu entru ca să mă amăgească pe mine și pe alții, care știu lucrurile tot atât de bine ca mine și încă mai bine. Au fost tirate aceste neadevăruri spre a amăgi țara mulțime a oamenilor, care nu au estule elemente de judecată, pentru-ca să-și poată da seamă, dacă e ori nu adeverat ceea ce li se spune.

D-l E. Brote s'a simțit dar îndemnat a dresa direcțiunii *Timpului* scrisoarea, pe are cetitorii noștri o cunosc.

Așa, cum a vorbit în acea scrisoare, trebuia să vorbească d-l E. Brote în situaunea, în care se află, și sunt prea matur entru-ca să mai pot crede, că fie confrății oștri de la *Timpul*, fie patronii lor n'au fost în stare să înțeleagă acea scrisoare.

Citesc cu toate acestea în numărul de la 3 Noembrie al *Timpului* următoarele :

E un fapt trist, dar îndeajuns dovedit că în poziție liberalii tot-d'a-una încălecă pe calul de război cu care pornesc întru liberarea fraților de peste granițe, dar că de a doua oară cum au pus mâna pe putere fac la dreapta împrejur și se năpustesc cu același cal de război asupra celorlalți frați pe care cu un ceas mai înainte aveau să-i libereze.

Iată ce ne învață istoria contemporană și iată ce trebuie să spunem tuturor să nu se prea măcredă în declamațiile și rodomontadele colectivistilor.

Oare în ajunul venirii lor la putere, pe la 1874—75, liberalii fiind în opoziție, nu porniseră războiul crâncen pe hârtie în contra Ungurilor? Așa că colecția *Românului* de atunci și veți vedea ce mult seamănă cu a *Voinei* de azi.

Au venit la putere, au stat 12 ani și ce-au făcut?

Faptele lor sunt în memoria noastră a tuturor și nu e nevoie să insistăm.

Ne impută liberalii azi, că nu sărim în ajutorul fraților noștri? Dar ei, care au stat 12 ani la putere, de ce nu au făcut-o?

Noi avem cel puțin mângâierea că dacă n'am venit pe frații noștri, cel puțin nici nu i-am răscutat.

Iată avantajul, pe care îl avem asupra liberalilor în acaastă cestiune.

Ipocrizia, minciuna și șarlatanismul patriotic intră în mijloacele noastre de luptă.

Ipocrisia, minciuna și șarlatanismul politic!

Ași dori să știu, dacă confrății de la *Timpul* și-au dat ori nu seamă despre efectul demoralizator, pe care îl produc asemenea insinuări în inimile tinerimii noastre, în ale oamenilor neangajați în partide și în ale fraților noștri de peste Carpați.

Unde avem să ajungem noi Români? Nu o nebunie să ostănim și să aducem jertve

pentru cauza națională, dacă toate manifestațiunile de iubire frățească făcute aici în țara aceasta sunt numai ipocrisie, minciună, șarlatanism politic?

Vorbiți de trimiterea oștirii peste graniță, când știți prea bine cele ce se petrec în Ardeal.

Vorbiți de trimiterea oștirii peste graniță, când știți prea bine, că nimeni nu vrea, nimeni nu dorește, nimeni nu s'ar învoi, ca oștirea să pornească spre graniță.

Vorbiți de trimiterea oștirii peste granițe, când știți că noi, care am trăit acolo și știm mai bine de-cât ori și-cine, cum stau lucrurile acolo, ne înfiorăm de gândul unei ciocniri sângeroase.

De ce vorbiți!? — De ce chiar acum, când guvernul ungar pornește o nouă și mai înverșunată goană, ear oficioșii din Budapesta cer **capitulare necondiționată**?

Nu mai vorbiți așa!

Dați-vă bine seamă, că dacă noi ne înfiorăm de gândul unei ciocniri sângeroase, între Maghiari pot să fie oameni, care nu mai ved scăparea de cât în o ciocnire sângeroasă. Și dacă așa ar fi, atunci e laș trădător acela, care mai vrea să știe de deosebiri de partid.

Răposatul Ioan Brătianu a fost denunțat, că întreține prin emisari trimiși de aici agitațiunea națională română din Ardeal. Era un neadevăr, dar un lucru, care se putea crede, fiind-că lucru firesc ar fi fost, ca guvernul român să ajute pe Români din țările coroanei ungare.

Nici o dată însă Români din țările coroanei ungare n'au cerut, ca guvernul României să-i ajute. E guvernul Ungariei acela, care a cerut, ca guvernul României să interviev cu autoritatea lui pentru înăbușirea mișcării naționale române.

Răposatul Ioan Brătianu nu a voit să-i facă acest serviciu, fiind-că îi cunoștea ca nimeni afară de dănsul pe Români din Ardeal și știa, ca ori și-ce încercare de felul acesta ar înăspri lupta.

Aceasta e adevărul, pe care îl cunosc și eu o datorie de conștiință să-l și mărturisesc, ca frații mei să nu mai fie amăgiți.

Aceia, care au urmat după Ioan Brătianu, nu-i cunosc nici pe Maghiari, nici pe Români din Ardeal. Li se poate dar ierta, dacă au crezut, că ei pot ceea ce n'a putut Ioan Brătianu. Zadarnice au fost silințele celor ce îi cunoșteau și pe Maghiari, și pe Români ardeleni, căci nu i-au putut lumina.

Actualul guvern a încercat să facă ceea ce guvernul liberal național n'a voit, a intrat sub deosebite pretexte în legătură cu agenții români ai guvernului ungar, i-a sprijinit și încurajat pe aceștia și a voit să slăbească partidul național român.

Rezultatul firesc a fost, că lupta s'a înăspri, căci Maghiarii s'au încurajat, ear Români s'au îndărjit.

Acesta e adevărul, pe care eu îl știu, și e o datorie de conștiință să-l și mărturisesc, pentru-ca frații mei să nu mai fie amăgiți.

Cunosc oamenii, și nu intră în mintea mea gândul, că o rea pornire i-a povățuit.

M'am născut în Ardeal, am crescut acolo, acolo imi sunt rudele și prietenii din copilărie, acolo trăesc cei mai apropiați dintre frații mei de sânge, mă sguđui dar în mine, când mă ispitește gândul, că numai prin o ciocnire sângeroasă se va rezolva conflictul dintre Români și Maghiarii, pe care eu nu pot să-i urăsc, ci numai să-i plâng. Înțeleg dar pornirea bună și înțeleapta plănuire a bărbaților, care au făcut încercarea de a-i apropia pe Români de Maghiari. Tot asta am voit-o și o vom și noi ceilalți, numai că printr'o alt-fel de lucrare.

Nu e însă zadarnică în lumea aceasta nici o silință, și dacă nu s'au apropiat, ci mai virtos s'au învrăjbit Români și Maghiarii, s'a produs pretutindenea convingerea, că nici guvernul ungar el singur, nici guvernul ungar și cel roman împreună nu pot să înăbușe mișcarea națională română, ci numai dreptatea făcută poate s'o indrumeze spre o lucrare rodnică.

Să o recunoaștem acum cu toții aceasta și să pornim împreună pe calea croită de marele și luminatul răposat. El nu mai e astăzi în mijlocul nostru; nu are rațiune nici amorul propriu, nici ambițiunea; nu mai avem să ne temem, că el va crește prea mare, dacă vom asculta cu toții de dănsul.

N'am fi vrednici, ca el să fi fost în mijlocul nostru, dacă n'am ști să ne folosim de lumina ce el a revărsat în calea lui.

Să nu mai intră în dar vrajba între frații noștri! să nu mai lăsăm, ca Maghiarii să creadă, ca pot găsi prieteni și ajutători până chiar și aici pe pământul acesta!

Asta trebuia s'o înțeleagă toți și din scrisoarea d-lui E. Brote, care ar fi, poate, și acum tot la Sibiu, dacă n'ar fi fost la mijloc vrajba dintre frați.

Ioan Slavici

ȘTIRI TELEGRAFICE

Agenție Română

Roma 11 Decembrie.—Nu e nimic definitiv pentru portofoliurile afacerilor străine, războiul și marină. D-l Crispi a fost primit seara de rege.

El convorbise în timpul zilei cu d-nii Riciotti și Sermoneta. După câte-va zile, d-nii Riciotti și Sermoneta nu primesc portofolul ce li se oferă (războiul sau externe).

D-l Crispi a chemat la Roma pe generalul Pedotti, comandatul scoalei de război din Turin ca să i ofere ministerul de război. Ziarul «La Riforma» ȳice, că cabinetul va fi format mâine.

Berlin 11 Decembrie.—Reichtagul a adoptat în a treia citire ordonanțele imperiale privitoare la drepturile adiționale contra Rusiei. El a adoptat convențiunea cu Serbia pentru mărcile de fabrică. Măne a doua citire a tractatelor de comerț.

Doctorul DRUGESGU

de la spitalul Filantropia

Tratează maladiile chirurgicale și genito-urinare.

Consultațiunii de la 4—6 p. m.

CALEA PLEVNEI 12 bis.

În dosul Băilor Eforiei.

ANUSCA

de
TURGHENIEF

Amintire de pe țermul Rinului
(Urmare)

El îngriji însuși de creșterea mea și nu s'ar fi despărțit nici odată de mine, dacă fratele său, unchiul meu după tată, — n'ar fi venit să-l caute la țară. Acest unchiu locuia tot timpul în Petersburg și ocupa o slujbă destul de însemnată. El înduplecă pe tata să mă încredințeze lui, ne voinde să părăsească traiul de la țară. Unchiul meu îi arată, că nu-i potrivit de a obicinui cu singurătatea un copil de vârsta mea, îi spune că între mâinile unui dascăl trist și ursuz, cum era tatăl meu, voi rămâne foarte îndărăt față de copiii timpului meu și că caracterul meu chiar, ar putea suferi din această pricină. Tatăl meu resistă timp îndelungat acestor arătări; dar în urmă sfârși prin a primi. Plânsei mult, lăsându-l; îl iubiam, deși nici odată n'ași fi surprins un zîmbet pe buzele lui.

Ajungând la Peterburg, uitai în curînd locul trist și întunecat, unde-mi petrecusem copilăria. Intrați în școala de cadeți, apoi într'un regiment de gardă.

Mergeam în fie-care an la țară pentru a petrece câte-va săptămâni și pe fie-care dată găseam pe tatăl meu din ce în ce mai trist, mai cufundat în el încași, tăcut până la sfios. Mergea în fie-care zi la biserică și aproape perdesse întrebuințarea vorbei.

Intr'una din aceste visite (eram atunci de vre-o două-zeci de ani), zării pentru prima oară o fetiță slabă, cu ochii negri în vîrstă aproape de zece ani, Anușca.

Tata îmi spuse că era o orfană, de care îngrijea. Nu băgai de seamă la acea copilă; era sălbatică, zglobie și tăcută ca o mică fiară, și îndată ce intram în casa iubită a tatălui meu, sala mare, unde murise mama, și așa de întunecoasă în cât se aprindeau diua luminări, — ea se ascundea după un jeț ori după un scrin cu cărți.

Niște afaceri de serviciu mă reținură la regiment și eu rămăsei trei ani fără a veni la țară; dar în fie-care lună tata îmi scria câte-va rînduri; îmi vorbea rar de Anușca și nu intra în nici un amănunt în privința aceasta. El era de cinci-zece de ani trecuți și părea încă tînăr. Inchipue-ți mirarea mea; primesc de odată de de la intendentul nostru o scrisoare, prin care mă vestește că tata e greoi bolnav și mă sfătuiește să vii numai de cât, dacă vreați să-i dîc rămas bun.

Plecai în grabă și găsi pe tata în viață încă, dar gata să-și dea sufletul. El era fericit de a mă vedea, mă privi lung cu un ochi întrebător și rugător tot-de-odată și după ce-i am făgăduit, că voi împlini ultima-i voință, porunci bătrînului său valet — să cheme pe Anușca. Bătrînul o aduse; ea d'abia se ținea în picioare și tremura în tot trupul.

— Uite, dîse cu greutate tata, îți încredințez pe fiica mea, sora ta. Iacof îți va spune totul, adăugă arătându-mi pe valet.

Anușca se puse pe plîns și cădu cu fața pe pat. Jumătate de ceas în urmă tata muri.

Iată ce aflai. Anușca era fiica tatei și a unei vechi cameriste a mamei. numită Tatiana. Imi aduc foarte bine aminte de acea Tatiană; era înaltă, avea ochi mari întunecați, trăsăturile nobile, severe, inteligente și trecea drept o fată mîndră și puțin deschisă.

Atât cât putui pricepe din vorbirea plină de ocoluri a lui Iacob, tata nu zărise pe Tatiana decât câți-va ani după moartea mamei. În acea vreme Tatiana nu mai locuia în casa boerească; ea ședea cu una din surorile ei, măritată și căutând de curte. Tati îi plăcu foarte mult și, când plecă de la țară, cugeta chiar s'o ia de soție; însă ea refuză cu toate propunerile lui.

— Reposata Tatiana Vlaciorna, imi dîse Iacof, ținându-se cu gravitate lângă ușa, era o femeie isteată și nu vroi se face reu tatălui vostru.

»Eu femea voastră, femeia boerului? haide de!« Inaintea mea îndrăsnea se vorbească ast-fel tatălui d-voastre.

Ce e mai mult, Tatiana nu consimți nici chiar să locuiască la curte; ea urmă să locuiască la sora ei, cu Anușca.

În copilăria mea nu vedeam pe Tatiana decât sărbătorile, la biserică. Avînd o batistă închisă, cu o broboadă galbenă pe umeri, ea stătea în mulțime lângă o fereastră; profilul ei sever se desemna limpede pe geamurile străveșii și ea se ruga liniștit cu un fel de găavitate modestă, închinându-se adînc, după vechiul obicei. Când unchiul me luă cu sine, Anușca nu era de cât do doi ani și la nouă ani perdu pe mama ei.

După moartea Tatiane, tata luă pe Anușca lângă sine în casa boerească. Arătase de mai multe ori dorința, dar Tatiana se opusese. Înțelegeți ce trebui se simtă Anușca, când fu dusă la stăpîn. Și acum își aduce aminte de momentul, când fu îmbrăcată cu o rochie de mătase și începură să-i sărute mîna.

Mama ei o crescuse foarte sever; tata nu-o constrînsese la nimic.

El se îngriji de creșterea ei; ea nu-l vedea de cât pe el. El nu o răsfața, sau mai bine nu o înconjura de îngrijiri netrebuincioase, dar o iubea la nebunie și nu-i refuza nimic; se credea vinovat față de dînsa în fundul sufletului. Anușca înțelese în curînd, că ea era ființa de căpetenie în casă; știa, că stăpînul îi este tată, dar înțelese de asemenea, că pozițiunea ei e falsă, amorul ei propriu se mări încurînd, ea deveni bănuitoare, relele înclinări se înrădăcinară și ea perdu naivitatea ei. Ea vroia, imi spuse mai tîrziu, să silcască lumea întreagă să-i uite obârșia; când roșea de mama sa, roșea de rușinea sa, — când era mîndră.

S. C.

(Va urma)

Din Bucovina

Afacerea Stefurea

Gazeta Bucovinei publică în numărul de la 28 Noembrie v. următoarele amănunte privitoare la procesul, despre care am vorbit:

Vom da despre aceasta un exemplu, de-a căru deplină importanță ne vom convinge abia acum: e chestiunea acelu profesor român de la Suceava, care se distinsese prin creațiuni culturale, este chestia profesorului Stefureac.

Pentru cititorii noștri ea-i o chestie veche, pe care au urmărit-o cu mult interes și al cărei sfîrșit îl așteptăm, cu grabă mai ales după- ce se știe că cercetarea disciplinară, cerută de profesorul nostru, s'a făcut.

Cercetarea aceasta avea să-i aducă repositului nostru amic satisfacțiunea pe care ori-ce spirit drept o aștepta să fie deplină; ea avea să arate în ce chip a fost amărîtă viața unui om cu șubredă sînatate, ea avea să-i pricinuiască înainte

de sfîrșitul său, bucuria că în țara noastră nu mai e permis calomniei să asuprească pe ce bun.

Stefureac este mort, dar dreptate trebuie să se facă.

Dar mai întăi, care erau capetele de acuzare? Ce-a rămas din ele adevărat, ca să nu se poată face dreptate?

La interogatoriul condus de consilierul Magne și consilierul școlar D. Isopescul s'au făcut aceste întrebări:

Acusare: I s'a obiectat lui Stefureac, că ar fi dat note prea bune elevilor săi români, pentru a le putea înlesni cercetarea școlară, căci avînd note bune, ei cereau apoi liberarea de taxe și șurau din plăți; în acest chip Stefureac ar fi frustat statul de oare care sume ce i s'au convenit de la elevi, care nu meritați liberare de taxe.

Răspuns: Eu am clasificat tot-deauna corect. Ca probă luați catalogul elevilor mei din clasă III-a și vedeți că *nici unul* nu-i liber de taxe.

Acusarea: Ești întemeetorul «Școlii române» și prin activitatea sa, prin scoaterea în relief a prea multului românism societatea aceasta jigănește pe cele-lalte națiuni.

Răspuns: Societatea a făcut pentru românii ce face ori și care altă reuniune școlară pentru alte neamuri. Statutele ei sunt recunoscute de guvern, activitatea societății este în cîmpul dreptei legii. Ce vină mi se poate face decît că am contribuit la înființarea ei?

Acusare: Ești unul din fundatorii «Revistei politice» și ai colaborat la ea.

Răspuns: Așa este, dar colecția o puteți găsi toată în bibliotecă; se mi se urate un articol în ea, scris de mine, ba și de alții, care să fi fost antiaustriac și antipatriotic!

Aceste sunt capetele de acuzare, asupra cărora s'a concentrat toată cercetarea disciplinară de ea Suceava.

Este dovedit acum, ce bănuiam mai înainte. Acusarea ce i se aduse lui Stefureac este luată în nume de reu a unor fapte isvorite din cel mai bun patriotism. Om liniștit, ar fi fost dacă societăți școlare nu ar fi inițiat, dacă inteligenta sa ar fi strâns-o în granițele unui «Schulmann» și nu ar fi gîndit să contribuie la apărarea și a altor interese ale națiunii sale. Atunci ar fi fost pe placul acuzatorului.

Dar chestiunea are o gravitate, pe care sperăm că o va perde prin procedura consecuență a autorităților competente.

Grav este, că asupra acestor acuzări anchete s'a putut întreprinde cu atîta serioșitate, grav este că în interogatoriul s'au pus chestiuni, despit care din capul locului delegații în anchetă trebuiau să știe că sunt chestiuni ce-i pune puțin un scurt moment pe punctul de vedere al directorului de la Suceava — și că din acest punct de vedere, pe care trebuia să-l știe falau început o cercetare, pentru noi, atît de fîc cuprins.

Căci românismul unui profesor nu poate fi obiect de cercetare, când el e leal, e drept, nese din legi.

Dar ne aducem aminte că această comisiune trebuia să procedă așa, îndată ce acuzatorul de la Suceava formulase capetele de acuzare.

Dar acum întrebăm: după- ce este constat că acuzarea aceasta este nefondată, după- ce este evident că o mare nedreptate s'a comis cu asuprirea fără nici un motiv a unui profesor, după

ce nimic nu a rămas în picioare din vina ce i se da — ce va urma? *Quid nunc?* I se va lăsa acusatorului de la Suceava posibilitatea să anihileze inteligențele noastre? Va mai putea el să continue cu calificările false ale conduitei profesorilor români? Va mai putea acest om să stea la locul său după-ce rezultatul anchetei a fost atât de zdrobitor pentru el?

Pentru a răspunde la aceste chestiuni trebuie să ne întoarcem la punctul nostru de plecare. Unul din fruntașii oamenilor noștri inteligenți a fost atacat și lovit de moarte de calomniile unui adversar înverșunat. El a murit, fără a-și vedea dreptatea realizată și umbra lui planează de-asupra noastră. Eată ce cere sprijin și ocrotire dela noi toți, eată un obiect demn pentru opinia publică românească. Ea trebuie să propună și să repete accele chestiuni cu tărie și fără încetare, până ce ele vor primi soluțiunea lor potrivită.

Noi ne am făcut datoria publicând faptele și constatându-le, denunțându-le opiniei publice, vom aștepta deci în liniște să vedem acum și urmările lor.

LIGA CULTURALA

Sâmbătă 27 l. c. orele 8 seara v a avut loc a doua întrunire săptămânală a Ligei culturale în localurile sale din str. Nouă No. 6.

În mijlocul unui public pe cât de numeros pe atât de ales, arată Veneratul president al Ligei d-l V. A. Urechia, cu cunoscuta-i căldură copul frumos al acestor întruniri, apoi dă cuvântul vrednicului casier al Ligei d-lui S. Periețianu-Buzei.

D-sa arată cu mult succes nedrăptățile ce le suferă Români din provinciile străine. După unele expunerii interesante despre Români din Serbia, Bulgaria, Basarabia, trece la Macedonia unde ne pune în admirare pe martirul Maghiaru. Continuă apoi despre situația Romanilor Bucovinieni și la sfârșit în note adevărat plângătoare descrie starea de sclavie, ce o mai rabdă Români transilvăneni.

Publicul e încă sub impresiunile durerose ale vorbirii d-lui S. Periețianu Buzău, când se ridică d-l Ionel Grădistanu spre a arăta datoriele membrilor Ligei în fața expunerilor d-lui Periețianu Buzău. Oratorul arată să cu cotisațiile nu se sfârșesc datoriele membrilor Ligei, ei trebuie să facă în cercurile lor propagandă cât mai în larg și mai puternică pentru cauza Ligei, căci treptatea fiindu-ne date nouă, nu stă de cât în hărnicia noastră de a câștiga ca un moment mai înainte isbânda, pe lângă că timpul de faptă ne a dat nouă seneficiul de a sêvârși o frumoasă operă națională.

Între aclamările nesfârșite ale numerosului public pășește apoi d-l Liciu, care recitează câte-va versuri de ocazie, ca «Doina lui Eminescu», «Unururul la zugrav» etc. prin ce produce multă iritație.

Cu aceasta se sfârșește întrunirea, iar membrii Ligei ce au luat parte la aceasta neuitată întrunire se depărtează cu o speranță mai înteneiată în isbânda cauzei și cu un indemn mai puternic de a se jertfi pentru această cauză.

Nu pot trece neamintită interesantă conversație, ce pomeneste d-l Urechia a o fi avut cu Jules Simon la un congres în Paris.

D-l Urechia, invitând pe Jules Simon în Ro-

mania, acesta-i răspunde că i-ar fi de prisos această călătorie lungă după ce cunoaște pe Români destul de bine.

—«Cum»—replică d-l Urechia «după ce n'ai fost între Români nici odată?»

—«Ba am fost»—reflectă Jules Simon «eacă cum!» «După o petrecere de câte-va zile în Viena, m'am aruncat să ved și băile erculane (Mehadia). Am trecut prin Pesta, unde n'am auzit de cât vorbă nemțească. Mi era dureros însă să trec prin țara ungurească fără a întâlni vr'un Maghiar, pentru aceea m'am pus cu intenție de a întreba pe pasagerii trenului: ce-s?, creșdend, că așa voi putea d'a de vr'un maghiar, dar răspunsul tuturor fu «ch bin Mosaik». Iar după trecerea lisei nu dasem de cât de Români, de sate românești, de viață românească. După ce dar pe d-v. Români v'am cunoscut de încoace de Carpați în Banat, m'i era de prisos să mai trec Carpații, în România spre a vă cunoaște.»

Înainte de a termina această comunicare nu pot să nu accentuez folosul și însemnătatea acestor întruniri, care și-au căpătat deja un puternic caracter de atracție. Nu ne îndoim, că pe viitor vor atrage aceste întruniri din ce în ce mai mulți Români.

Măcar de ar fi aceste întruniri încă și mai covirsitoare în scop, putere și roade!

Aurilonum

Comitetul central al Ligei aduce viile sale mulțumiri d-lui D. C. Bunghetianu institutor T-Severin, care a dăruit pentru biblioteca Ligei 16 exeplare din lucrarea sa: «Câte-va cuvinte despre viața casnică și agricolă a populațiunii rurale». Asemenea mulțumește d-lui Anton Borneanu, care pentru aceeași bibliotecă a donat 25 exemplare din lucrarea sa: *Resumat despre arhitectură și construcțiunea practica special pentru zidărie și dulgherie*.

Lista incredințată din partea Ligei culturale d-lui C. Colescu-Vartic pentru «Fondul de protestare :

C. Colescu-Vartic, 20.—I. Bianu, profesor, 100.—P. Vladimirescu, 1.—Gh. Adamescu 5.—O. Lugoșeanu, 5.—I. Manliu, 10.—I. Grama, 5.—Verzea 10.—C. Popovici-Costi, 20.—Nerva Hodoș, 20.—Ilie Ighel 1.—D. Martin 5.—C. I. 10.—A. Pătruț, 10.—G. Murnu, 2.—H. Hodoș 5.—N. Kirilov 5.—P. Ionescu 5.—Gr. C. Cutiana 2.—Total lei 241.

Aflăm că la întrunirile săptămânale ale Ligei s'au mai înscris să vorbească și d-nii Costaforu, Disescu, N. Xenopol, pe lângă alții mulți.

Duminică, 5 Decembre, ora 2 d. a., se va ținea în sala cea mare a Ateneului român adunarea generală a secțiunii București a Ligei culturale, care trebuia să se țină Dumineca trecută, dar s'a amânat, nefiind față numărul de membri cerut de Statute, adică o treime din toți membrii înscriși.

Duminecă, adunarea se va ținea cu orî câți membri vor fi prezenți.

Atentatul din Camera franceză

Paris, 11 Dec. — 11 indiviși arestați după ședința de Sâmbătă a Camerei au fost liberați. Numai 4 vor fi urmăriți pentru vagabondaj. — Poliția caută pe un anume Raynal, care a dispărut de ieri și care era foarte legat cu Vaillant.

Vaillant a fost transferat dela Hôtel-Dieu la infirmeria închisorii *La Santé*. Mii de curioși se strînseseră dinaintea spitalului Hôtel-Dieu și strigau: «Să moară anarhiștii!» Nu s'a făcut nici o nouă arestare de anarhiști.

Paris, 11 Dec. — Se caută cu activitate două anarhiști, prieteni ai lui Vaillant, care îl vizitau mai în fie-care zi.

În perchișițiile făcute la anarhistul olandez Cohens, poliția a confiscat niște tuburi de aramă și vr'o 1000 de scrisori provenind din toate centrele anarhiste germane. Cohens a fost arestat. Sunt probabile și alte arestări de anarhiști străini.

«Le Cauloie propune convocarea unui congres european pentru a studia cestiunea socialistă și mijloacele de a suprima anarchismul.

Paris 11 Dec. Camera.—Publicul este foarte numeros la ședință; cele doue tribune din dreapta sunt închise din ordinul justiției. D-l Dupuy felicită pe chestorii pentru conduita lor de sâmbătă și mulțumește tuturor persoanelor care au îngrijit pe răniți.

D-l de Mahy laudă pe D-l Dupuy pentru atitudine sa fermă și curagioasă (vii aplause).

D-l Casimir Périer, prim ministru, depune la cameră patru proiecte de lege hotarite în consiliul ținut de dimineața la Elisee.

Primul e privitor la presă; el pedepsește provocarea la crimă, fără distincție de provocare directă sau indirectă. Al doilea modifică articolele din codul penal privitor la asociațiunile de tâlhari, ca să le facă aplicabile asociațiunilor anarhiste. Al treile întărește ppnalitățile legii din 1872 pentru păstrarea substanțelor explozibile; el pedepsește nu numai păstrarea acestor materii, dar asemenea și a produselor servind la fabricațiunea lor.

Al patrulea mărește cu 920.000 fr. budgetul poliției din provincie, pentru a face acțiunea mai grabnică și mai eficace. Depunând aceste proiecte, d. Casimir Périer a dis: «Trebuie pedepsită propagarea crimei; voim să atingem pe aceia care se pun ei singuri afară din societate; se va forma între toți francezii burî o ligă a oamenilor cinstiți. Nici odată n'a fost mai necesar de a cimenta înțelegerea între guvern și paria-ment ca aji; guvernul nu va lipsi la datoria sa, care este de a asigura ordinea înăuntru și bunul renume al Franței în afară. Guvernul va ști să apere cauza ordinei și a libertăților.» (aplaude vii).

D-l Dubost, ministrul justiției, declară, că e vorbă numai de-a pune piedici libertății crimei. Există o organizație a anarhiei, care este o asociațiune de făcători de rele. Guvernul cunoaște pe șefii ei. Pe acești indiviși vrea să-i atingă guvernul. Guvernul nu face nici o deosebire între apologia crimei și provocarea la crimă. Nu trebuie lăsate nepedepsite apologiile atentatelor din Barcelona.

D-l Casimir Périer reclamă urgența pentru aceste proiecte și discuția imediată a proiectului privitor la presă. (Aplause).

D-nii Goblet, Ramel, din dreapta, și Lavy, socialist, combat discuțiunea imediată.

D-l Casimir Périer cere Camerei să-i dea o dovadă de încredere prin votarea proiectului.

D-l Pelletan cere amânarea discuției pe mâne.

Amânarea este respinsă cu 404 voturi, contra 143.

D-l Ramel cere ca comisiunea să examineze imediat proiectul.

D-l Casimir Périer, respinge această cerere. (Aprobări în centru; protestări vii la extrema stângă; mare agitație).

Propunerea Ramel este respinsă cu 389 voturi, contra 156.

D-l Viviani declară, că socialiștii voiesc să studieze legile, iar nu să le voteze fără discuție.

Discuția imediată este adoptată.

D-l Dubost, ministrul justiției, dice că, dacă Camera îi dă mijloacele, guvernul este hotărit se sfârșească cu această bandă de făcători de rele, (aplaude).

D-l Pourquery Boisson, propune un amendament.

D-l Casimir Périer respinge orî-ce modificare.

Amendamentul este respins cu 360 voturi contra 186.

Proiectul este adoptat cu 413 voturi, contra 63. — Ședința e ridicată.

Paris, 11 Dec. — *Senat.* D-l Challemel Lacour dice, că *Senatul* împărtășește indignarea ce Franța a resimțit în urma atentatului; el are încredere în energia, curajul și în grabnica rezoluțiune a guvernului (aplaude vii). D-l Casimir Périer mulțumește d-lui Challemel Lacour. Guvernul va ști să-și facă datoria cu sprijinul puterilor publice. Președintele consiliului depune proiectul privitor la presă, deja votat de Cameră, și cere urgența, care e adoptată în unanimitate.

Viena, 11 Dec. — D-l Chlumecky, președintele Camerei, a adresat d-lui Dupuy o telegramă, exprimând în numele biuroului Camerei deputaților, partea cea mai vie ce o ia cu ocazia groaznicului atentat de Sâmbătă, profundul regret că au fost victime și bucuria sa că o mai mare nenorocire a fost înlăturată.

Roma, 11 Dec. — Agenția *Stefani* anunță că d-l Brin a însărcinat pe ambasadorul Italiei la Paris să exprime guvernului francez și d-lui Dupuy în special oroarea și indignarea guvernului italian de atenatul de Sâmbătă.

Londra, 11 Dec. — Lord d'Harcourt propune Camerei comunelor să exprime Camerei franceze simpatiile sale, cum și indignarea ce-i inspiră atentatul.

D-l Balfour aprobă călduros această propunere, care răspunde sentimentului unanim al deputaților.

Budapasta, 4 Dec. — *Camera deputaților.* — D. Ugron, în numele extremei stânga, d-l Daranyi în numele liberalilor și d-l Horanszky în numele partidului național, au exprimat, cu ocaziunea atentatului din Paris, simpatii pentru Camera franceză și au relevat solidaritatea tuturor corpurilor legislative. (Aplause vii).

DIVERSE

Miniștrii jidani

Un jidan a ajuns ministru de interne în Franța, deputatul Raynal, care a mai fost odată ministru de comerț. Sub a treia republică n'a fost încă nici un jidan ministru, dar au fost miniștrii de origine jidovească. Și Gambetta a fost, după cum susține d. Anatole Leroy-Beaulieu, nepot de jidan. Pe timpul împărăției a doua a fost ministru jidanul Achile Fould.

Cel d'intăi ministru jidan în Europa trebuie să fi fost Dr. Godefroy, care a fost ministru de justiție în Țările de jos; în Italia a fost în cabinetul Rudini Commendatore Luzzatti, ministru de finanțe, tot jidan.

Egala îndreptățire a jidanilor s'a decretat în Franța la anul 1832 pe timpul domniei lui Ludovic Filip, când în capul ministerului se găsea, tot un jidan, Casimir Perier, moșul actualului prim-ministru.

Mormîntul ex-principelui Alexandru al Bulgariei

Vechea bisericuță unde a fost așezat sicriul cu rămășițele pămîntesti ale ilustrului prim principe al Bulgariei, se numește Sf. Gheorghe. Biserica a fost zidită cu două veacuri înainte de Christos, de poporațiunea tracică, și a fost prefăcută de Constantin cel mare în biserică creștinească, închinată S-tului Gheorghe. Multă vreme această biserică după ocupațiunea turcească, a fost biserică mitropolitană creștină, dar la urmă totuși au luat-o turcii, și au prefăcut-o în templu turcesc, dându-i numele Ghiul Djamia, ceea-ce însemnează Moșea trandafirilor. Astăzi bisericuța e foarte ruinată, și se găsește în mijlocul unei piațete. Se știe, că bulgarii au decis

doborîrea ei, spre a-i ridica în loc un măreț pantheon național.

Mijlocul de a trăi mult

Un rentier din Paris a făcut o experiență care a reușit de minune. Având el două servitoare, sunt acum vre-o două-zeci de ani a asigurat pentru fie-care din ele un venit anual de 600 fr.; la care sumă însă, să se mai adauge în fie-care an câte 100 fr. în timpul cât el, bătrânul, va mai trăi. Ușor își poate cine-va închipui, cu câtă grijă era înconjurat bătrânul de cele două femei, cari aveau interes ca el să trăiască cât se poate mai mult. Cum îl păzeau, ba de răceală, ba să nu se supere, ba una ba alta, în cât practicul boer a ajuns vîrsta de 87 de ani. El a murit în zilele trecute.

Un bărbat plăcut

Croitorul Franț Ondracek, în vîrstă de 26 de ani din Vien, e un om foarte rezolut. Ceea-ce dice, el și face. Când promite unui mușteriu că într-o zi îi face o pereche de pantaloni, e dis, și făcut! Tocmai din această pricină, că omul e așa de parolist, nevastă-sa, asupra căreia s'a repezit într-una din zilele trecute, nu cu foarfecele, ci cu un cuțit de bucătărie, ca un bucătar furios, l'a denunțat poliției, care îi dă acuma gratuit casă și masă rezolutului bărbat.

Sr.

DIN CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Ședința de la 29 Noembre 1893

Ședința de aproape două ore peste tot, în care deputații votează indigenatul d-lui Locotenent Șuța și recunoașterile d-lor Papa-Anastasescu și Mihailidi, asupra cărora sâmbătă voturile camerei fuseseră nule.

În urmă, la ora 3^{1/4}, ședința se ridică, deputații ne mai fiind deja în număr, căci cei mai mulți saii dus la la Senat pentru desbaterile adresei.

SENATUL

Ședința de la 29 Noemvrie 1893.

Discuția adresei urmează și dă interes ședinței.

D-l Lahovary, ministrul de externe, răspunde d-lui Sturza.

Ministrul se mulțumește să facă o adevărată cestiune personală șefului liberalilor, dar nu dă nici o declarațiune categorică și simțită în afacerile naționale. D-sa spune, că nici nu poate interveni în favoarea Românilor de dincolo, nici nu se gîndește să intervină. De ajuns a făcut și chiar prea mult, tolerând în țară unele ma-oisestațiuni naționaliste, contra cărora de alt-cum va lua măsuri când vor deveni prea violente. În afacerile interne (?) ale Ungariei nici odată nu se va amesteca.

Pentru ca să se vadă însă mai bine simțimintul guvernului în această acțiune, dăm într-altă parte a țiarului mai pe larg, partea din discursul d-lui Lahovari referitoare la cestiunea națională.

Discursul ministrului, e aplaudat de majoritate, când acela atacă personal pe d-l Sturza și când lauda regimul conservator vechiu și nou în lăuntru țerei, a făcut o rea impresiune chiar asupra majorității, când d-l Lahovari a trecut la cestiunea românească, în care s'a arătat așa de puțin la înălțimea situațiunei.

CRONICA

D. colonel Crăiniceanu, a fost decorat de către regina regentă a Spaniei cu placa de merit militar, pentru scrierile sale militare.

Colegiul I de senatori din Tutova și colegiul II de senatori din Romanați, sunt convocate pe ziua de 15 Ianuarie viitor, ca să înlănească vacanțele provenite prin numirea în funcțiune a d-lui dr. Varlam și prin încetarea din viață a d-lui Amza Jianu.

Colegiul III pentru Cameră din Bacău e convocat pe ziua de 12 Ianuarie viitor, ca să înlănească vacanța lăsată de d-l Al. Vidrașcu încetat din viață.

De asemenea este convocat colegiul III pentru Cameră din Fălciu pe ziua de 15 Ianuarie, ca să aleagă un deputat în locul răposatului Petre Pivniceru.

Consiliul comunal din Roșiori-de-Vede a demisionat întreg, afară de primar.

Proiectul de lege pentru *Muntele de pietate* se va discuta în Senat chiar săptămîna aceasta.

D-nii T. Teut și I. Vidrașcu au fost aleși membri în consiliul județian de Iași. Opozițiunea n'a luat parte la alegeri.

Dr. Sălceanu, directorul punctului de observație din Ungheni, a încetat subit din viață.

Mîne, Mercuri, se va inaugura ospiciul comunal de infirmi de la Filaret, fondat de d. Zerlendi.

Permutări și înaintări în magistratură :

D. G. Boteanu, supleant la trib. Iași, a fost înaintat procuror la Fălciu.

D-l P. Neațu, substitut la trib. Brăila, a fost înaintat procuror la Vlașca în locul d-lui Adriar Popescu, trecut substitut la Muscel.

D-l V. Suditu a fost numit supleant la Olt

D. St. Dragomirescu, substitut la Muscel, este permutat în aceeași calitate la Brăila.

Crima din Strada Senatul

Astăzi noapte s'a comis în strada Senatul. No. 15 o crimă îngrozitoare. Un zaraf anume Mateescu și femeia lui Maria au fost asasinați spre a li se fura banii.

Crima

Pe când bătrânul eșă din casă, asasinul, care pare că era ascuns după ușă, l'a lovit în cap cu un topor și nonorocita victimă cădu cu fața în jos scaldat în sânge.

Criminalul se urcă apoi în odaie sus și în sală întălni pe femeia lui Mateescu, care eșea să vadă ce se întimplă. Ea fu lovită cu toporul în cap și cădu jos.

Aflarea crimei

Pe la orele 7 o vecină, care eșise în curte vedu pe bătrân jos, presupuind ceva dete alarma Poliția veni în grabă și chemă parchetul, care începu cercetările.

Se află, că în aceeași curte șade un lucrător de la uzina de gaz, dar el nu era acasă.

La 8 ore trecute acesta se întoarce și i pară mirat de cele ce se întimplase interogat; se încurca și spuse că de și eșise de la lucru la 5 dimineața, se dusesse la un preot Tache ca să ia niște bani.

Din casa s'a constatat că lipsea jeanta cu bani a zarafului.

Acest individ Constandinescu a fost arestat de oare ce se crede că densus este ucigașul az, se va lua interogatorul la poliție.

Cadavrul au fost dus la morga orașului spre a li se face autopsia.

CEL MAI SUPERB CADOU DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU

COLECȚIUNEA REVISTEI

A MICUL COPIILOR

PE ANII 1891-92-93

DOUĂ VOLUME IN CUARTO, PESTE 1.500 PAGINI TEXT

Având peste 400 de tablouri!! — Cu preț de 10 lei

Aceste volume conțin: Un romanț pentru copii, scris de D-ra Julia B. Hasdeu; Un cântec de leagăn (cuvinte de D-ra Julia B. Hasdeu, muzica de G. Ștefănescu, profesor de conservator); o mulțime de nuvele, istorioare, povești, basme, anecdote, descrieri de voiagiuri, din viața animalelor, păsărilor și insectelor, poezii, șarade, enigme, etc.

Depus spre vânzare numai la librăria I. V. SOCEC.

FONDERIA DE LITERE

MAȘINI NOU
DIN FABRICA
FOUCHER FRÈRES
DIN
PARIS

THOMA BASILESCU

BUCUREȘTI

MATRIȚE ORIGINALE
DIN
AMERICA
FRANȚA
GERMANIA
ȘI
ITALIA

PESTE 30.000 MATRIȚE ORIGINALE
DE DIFERITE CARACTERE
LATINE, GERMANE, RUSE, BULGARE, GRECE, EBRAICE

FURNITURI COMPLETE PENTRU INSTALAȚIUNI NOI DE STABILIMENTE TIPOGRAFICE

NOTE MUZICALE ȘI LITERE CYRILIC PENTRU CĂRȚI BISERICESCI

COLECȚIUNI NOU DE ORNAMENTE

☛ *Prețurile Stabilimentului sunt cu 25 %, mai estine de cât ale tuturor fabricilor din străinătate, osebit de speșele de vamă și transport.*

☛ Se primește în schimb material vechi cu prețuri avantajoșe ☛

BOGAT ASORTIMENT IN LITERE
DE
FANTEZIE, TITLURI, CALIGRAFICE, GOTICE, FLORATE, ETC. ETC.

CLIȘERIE

ULTIMUL SISTEM IN METAL SI GALVANOPLASTIE

LINI DE METAL, TĂIATE SISTEMATIC

REGLEȚI, QUADRAȚI ȘI TOT FELUL DE ALBITURI

☛ Condițiuni favorabile în plăți ☛

Compoziția și clișeul din fonderia Thoma Basilescu.

B. D. ZISMAN

DEPOSITARUL GENERAL DE LA

COMPANIA AMERICANA

BUCUREȘCI. — Calea Victoriei, No. 44. — BUCUREȘCI

(lângă farmacia Brus, vis-à-vis de Luvru)

MAȘINE DE CUSUT neîntrecute în SOLIDITATE, LUCRARE și ELEGANȚA

Premiate la toate expozițiunile cu primele Medalii și Diplome de onoare

Peste 5 milioane sunt în întrebuințare. — Garanție pe 5 ani.

Biciclete de siguranță „SPORT” din cari am vândut peste 400 bucăți în România fiind cele mai apreciate în străinătate! Mers ușor! Eleganță completă! Cea mai mare soliditate!

VÎNZARE ÎN RATE

Cataloge și informațiuni GRATIS și FRANCO, rugând a comunica ce anume voiți să cumpărați.

LIBRARIA IG. HAIMANN, BUCURESCI

Cu începere de la 19 Noembrie 1893 punem în vânzare regulat în fie-care Sămbătă câte o fasciculă din

Fie-care fasciculă cuprinde 4 coli din scrierile autorilor Români și traduceri din scriitori străini însemnați, și se vinde cu 50 de bani în totă țara. Abonamentele se plătesc înainte și se fac numai direct la noi.

Prețul unei fascicule de 4 coli, 50 bani

Biblioteca Română Contemporană

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂTĂ

Biblioteca Română Contemporană are de scop a mijloci răspândirea cărților românesce, oferindu-le cu un preț foarte scăzut.

Biblioteca Română Contemporană înlesnesce tutulor formarea de bibliotecă românesce, cu o cheltuială de 40—50 bani pe săptămână numai.

ABONAMENT pentru 50 fascicule, 20 lei

" " " 25 " 11 "

trimise franco în totă țara.

IG. HAIMANN, LIBRAR-EDITOR
BUCURESCI

Fie-care fasciculă e broșată ast-fel ca să permită defacerea cōlelor și strângerea lor în volume separate, formând ast-fel opere întregi de o valoare împătrită de cât cea plătită pentru fasciculele.

Primele fascicule vor cuprinde, între altele: **Trubadurul** de Delavrancea, **Năpasta** de Caragiale, **Influența împrejurărilor** de Lamarck, **Basmele** lui Stăncescu, **Poesiile** lui Neculai Iorga, Carol Scrob și a altor poeți români vestiți, **Literatura populară română** de Dr. Gaster, **Conferințele Atheneului Român**, etc. etc. etc.